

Slovo k povzbuzení na středu 10. března 2021, na středu po 3. neděli postní
Biblická čtení: Dt 4,1.5-9; Ž 147; Mt 5,17-19

Milé sestry, milí bratři,

dnešní první čtení je opět z Páté knihy Mojžíšovy, z knihy *Deuteronomium*. Protože z ní nečteme v těchto postních dnech poprvé, již jsme si dříve připomněli, že jádrem této biblické knihy (dle biblické tradice znovu nalezené knihy Zákona v jeruzalémském chrámě za vlády krále Joziáše, tedy někdy koncem 7. století před Kristem) je skutečně opakování mojžíšského Zákona (jak říká i její řecký název).

Čtvrtá kapitola, ze níž je dnešní úryvek, je z Mojžíšovy řeči, která uvozuje a připravuje samo zopakování Desatera, jádro celého Zákona, srdce Smlouvy (v následné páté kapitole): Mojžíš, veden Božím duchem, připomíná, jak dodržování Božích přikázání přináší člověku skutečné Boží požehnání, neboť implikuje stálou Boží blízkost, a jak prostřednictvím dodržování přikázání Zákona je Bůh vnímatelně přítomen ve svém lidu, je jeho skutečným Pánem, pravým a jediným Bohem, že nad tím i okolní národy mohou žasnout.

Historická okolnost, že znovu nalezení knihy Zákona (anebo jeho nové formulování, sepsání) se událo právě v době asyrského nebezpečí a v době náboženského úpadku v celém Judsku, je velmi výmluvná. A co do svého poselství je tato okolnost i univerzálně platná. Připomíná nám, že právě v dobách různých krizí, vnitřních i vnějších, člověk může a má znovu nalézt zalíbení v Hospodinově zákoně, v následování jeho přikázání v každodenním životě, aby tak byl ve svých těžkostech Boží blízkostí, kterou věrnost Božím slovu s sebou přináší, potěšen a povzbuzen, zvláště také posílen nést vše těžké, co na něj dopadá, a zůstat tak věrný Bohu a dobru...

Proto ani Pán Ježíš nepřišel Boží Zákon zrušit, ale naplnit. V jeho vlastních slovech z Horského kázání «Nemyslete si, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit» spočívá základní křesťanský interpretační klíč k celému Starému Zákonu, zejména k Tóře a především k Desateru: Kristus jako vtělené Boží Slovo, člověkem se stanuvší Boží láska, je sám celým Božím Zákonem, jeho dokonalým a člověku vnímatelným ztělesněním. Proto pohled na Krista je pohledem na živé Boží Desatero, na jeho největší možné uskutečnění. Následování Krista, kráčení v jeho šlépějích, tak nemůže nikdy jít (docela) jinou cestou.

Z toho důvodu i celé Horské kázání, ze kterého je dnešní úryvek evangelijní, ukazuje, že jednoduchý protiklad Kristus-Tóra je jen zdánlivý a vlastně povrchní. Naopak, mravní apel evangelia je dokonce ještě náročnější než mojžíšský Zákon; «slyšeli jste, že bylo řečeno, ale já vám říkám» něco ještě „více“, zazní již v samotném Horském kázání hned několikrát. Náročnější, ale smysluplnější a realističtější, protože mnohem jasněji odhaluje smyslu celého Zákona – lásku k Bohu a lidem, a také protože dává větší Boží sílu k jeho dodržení – Kristovu milost. A především nabízí Kristovo odpuštění, když ve své slabosti zhřešíme a Kristovy Boží cesty opustíme, sejdem z nich, Boží odpuštění, které dává stále znovu a znovu povstat a znovu za Pánem Ježíšem kráčet cestou jeho přikázání.

Postní doba je samozřejmě dobou, kdy i my máme pro sebe, svůj život ale také pro své okolí znovu nalézt Boží Kristův Zákon, znovu zatoužit po jeho dodržování, pokorně poprosit Pána Ježíše o odpuštění a o Boží sílu jít a žít dál. A jestliže v Deuteronomiu to byla doba ohrožení a vnitřní krize, která vedla k znovu nalezení (či k novému sepsání) knihy Zákona a hlavně k deuteronomistické náboženské reformě spočívající v obnově věrnosti Hospodinu, tak podobně nás nynější tíživá situace pandemie může k něčemu takovému pohnout. K tomu, aby letošní postní doba snadněji dostala svého smyslu: Znovu nalezení Pána Ježíše a jeho milosti.

A jak jsme se modlili ve vstupní modlitbě poslední neděle, třetí neděle postní («Bože, studnice milosrdenství a dobroty, ty nám dáváš příležitost, abychom svou hříšnost léčili modlitbou, postem a štedrostí»), tak praktickou cestou k obrácení, ke znovu se vydání za

Pánem Ježíšem, tedy cestou v boji proti tomu či onomu konkrétnímu hříchu, té či oné naší konkrétní slabosti nemusí být vždy pouze „boj napřímo“. V takovém boji přeci často selháváme; čím jsme starší a čím více postních dob za sebou již ve svém životě máme, možná tím intenzivněji si to také uvědomujeme. Modlitba poslední neděle nám připomíná, že někdy je možná účinnější „boj nepřímý“, takový, že svou konkrétní hříšnost začneme léčit modlitbou, postem a zvláště štědrostí, dobrými nezištnými a konkrétními skutky, almužnami tam, kde je jich potřeba.

V tomto „nepřímém boji“, v léčbě postem, modlitbou a štědrostí (almužnou), který ostatně nevyklučuje onen „boj přímý“, nejde jen o jakousi „náhradu“ za spáchané hříchy, za slabosti, které neumíme zatím překonat, ale o skutečně léčivou cestu. Po ní totiž může pomalu ale jistě do našeho života znovu sestupovat Bůh, Pán Ježíš. S Boží pomocí vykonané dobro totiž nejenže má tak snad sílu zahladit, zadostiučinit nějaké jiné naše hříchy («láska přikryje množství hříchů»), ale má i sílu vnitřního Božího uzdravení: Postupně dává stále větší zalíbení v Božích věcech, zalíbení, které pak jakožto forma Boží přítomnosti má naději se stále více rozlévat po celém našem srdci a do celého našeho života. Má naději (časem) překonat i ostatní naše slabosti a hříchy. A jestli ne hned překonat, tak aspoň léčit jejich následky...